

Verksamhetsplan 2011

Stockholms läns museum

Verksamhetsplan 2011

för Stiftelsen Stockholms läns museum

Antagen av stiftelsens styrelse 2011-02-15

Innehållsförteckning

Inledning	7
Vision	7
Verksamhetsidé	7
Övergripande mål	7
Strategier	8
Finansiering	9
Fokusområden	10
Administrativa enheten	11
Enheten för kulturmiljö och dokumentation	11
Publika enheten	12
Aktiviteter under 2011	12
Organisation och personal	12
Projekt/anslagsverksamhet	13
Publika aktiviteter och kommunikation	13
Uppdragsverksamhet	15

Inledning

Under 2010 har museet tvingats att minska personalstyrkan med en tredjedel med anledning av ökad konkurrens inom uppdragsverksamheten. Detta kommer naturligtvis att påverka museets arbete de närmaste åren. Utöver minskning av uppdragsverksamheten berörs främst fotoområdet med betydligt mindre resurser än tidigare och museipedagogiken för skolan genom en förändrad inriktning från att möta eleverna till utbildning och stöd för lärarna.

De minskade resurserna ska vi under de närmaste åren försöka möta med att än mer fokusera verksamheten på att berätta om regionens historia och kulturarv utifrån besöksmål såsom historiska platser och offentlig konst. Detta arbete ska ske i nära samverkan med kommunerna, andra museer och kulturarvsorganisationer, hembygdsrörelsen och det lokala näringslivet.

Vision

Stockholms läns museum är den självklara kunskapskällan för regionens kulturhistoria, kulturarv och konst. Vi skapar mötesplatser för dialog och diskussion kring historien och samtiden.

Verksamhetsidé

Stockholms läns museum skapar intresse och engagemang för länets kulturhistoria, kulturarv och konst. Vi ger boende och besökare i länet upplevelsevärden och perspektiv med tydliga kopplingar mellan historia och samtid. Stockholms läns museum arbetar med kunskapsuppbyggnad, kunskapsförmedling och uppdragsverksamhet.

Stockholms läns museum har den fysiska miljön som utgångspunkt för arbetet med regionens historia och kulturarv.

Övergripande mål

Kvalitativa mål

Stockholms läns museum ska ha verksamhet i hela länet

I länet finns ett omfattande kulturarv. Här finns en femtedel av landets fornlämningar, 100-talet medeltida sockenkyrkor, över 30 000 kulturhistoriskt värderade byggnader, varav ca 130 byggnadsminnen samt 125 områden av riksintresse för kulturmiljövården, vilket är närmare 10 % av landets samtliga miljöer av denna typ. I egenskap av huvudstadsregion är

detta kulturarv utsatt för ett förändringstryck utan motsvarighet i landet i övrigt. I regionen bor 2 miljoner människor och ytterligare 2,5 miljoner besöker länet årligen. Det finns 544 grundskolor och 207 gymnasieskolor i sammanlagt 26 kommuner. För att fullgöra sin uppgift bör museet nå så många som möjligt med verksamhet i hela länet (Statistiksiffror gäller år 2009).

Stockholms läns museum verkar för att koppla ihop historia med nutid

Museet ska med sin kunskap arbeta för att kulturarvet blir en självklar del i samhällsutvecklingen samt ge länets invånare upplevelsevärden och perspektiv på hela länets kulturhistoria och kulturarv med tydliga kopplingar mellan historia och samtid. Viktiga och aktuella utvecklingsfrågor för länet är inflyttning, kulturell mångfald, satsningar på infrastruktur och nya bostadsområden mm.

Stockholms läns museum ska ha en konkurrenskraftig uppdragsverksamhet

En konkurrenskraftig uppdragsverksamhet inom våra olika arbetsområden är till nytta för hela museet. Våra uppdrags- och anslagsfinansierade verksamheter befruktar varandra och leder till högre kvalitet och bättre läns museiverksamhet i hela länet. Uppdragsverksamheten är självfinansierad och bidrar till ökad kompetens och utbildningsnivå bland personalen.

Kvantitativa mål

De kvantitativa målen har skrivits ned med hänsyn till museets minskade resurser fr o m 2011. Några nya vandringsutställningar planeras inte att produceras under de närmaste åren, däremot fortsätter vi att hyra ut de vi har så länge det finns intresse för dessa. Intresset har dock varit litet under det senaste året och det är svårt att uppskatta publiksiffror för vandringsutställningarna under 2011 och 2012.

	2010	2011	2012
Antal museibesökare	15 000	20 000	21 000
Antal webbbesökare	10% ökning	10% ökning	10% ökning
Program och visningar*, antal pers	2500	1200	1200
Vandringsutställn, antal besökare	15 000	-	-
Uppsökande skolverksamhet, antal pers	5 000	1 000**	1 000**
Antal digitala bilder tillgängliga på webben	43 000	43 500	44 000

* både på museet och i länet

** reguljär uppsökande pedagogik för skolan upphör och förekommer framöver endast inom Skapande skola-projekt eller som visningar av besöksmål såsom Runriket

Strategier

Koncentration på arbetet ute i länet

Under de gångna 3 åren har museets koncentration legat på att bygga upp verksamheten i museibygnaden i Sickla. Nu vänder vi istället blicken ut i länet och satsar våra resurser på att möta länsinvånarna där de bor och verkar. I museibygnaden ska vi begränsa oss till en större, egen produktion per år och därutöver ta in vandringsutställningar i samarbete med

museer och organisationer runt om i länet och landet. Ute i länet möter vi publiken med vandringsutställningar (se ovan under kvantitativa mål), program och pedagogik.

Förmedling är ett nyckelbegrepp

Förmedling av kunskap ska vara ett nyckelbegrepp för alla medarbetare inom museet.

Samverkan och strategiska allianser är nyckeln till framgång

Samarbete är ett nyckelbegrepp. Läns museet ska arbeta mer genom samarbeten med andra aktörer såsom kommuner, andra kulturinstitutioner och skolor i länet. Museets roll är att vara inspiratör, förmedlare, och projektmakare.

Stockholms läns museum ska ha en tydlig och fokuserad verksamhet

Stockholms läns museum ska ha en tydlig och fokuserad verksamhet med uppföljningsbara mål och aktiviteter. Detta uppnås bl.a. genom att varumärkesplattformen hålls levande och att det tillhörande körkortet används konsekvent inom verksamhetens alla arbetsområden.

Finansiering

Museets finansiering består idag av tre huvuddelar; årliga verksamhetsstöd från landstinget och staten, tillfälliga bidrag från länsstyrelsen och Statens kulturråd samt uppdragsverksamhet. Utöver detta tillkommer affärsverksamhet i mindre omfattning inom den ordinarie verksamheten såsom museibutik, visningar, föreläsningar och program för allmänheten och skolan. Basfinansieringen, eller som det normalt uttrycks i verksamheten, de ordinarie anslagen, är de årliga verksamhetsstöden som 2011 kommer att motvara närmare 75 % av den beräknade omsättningen för året (ca 15,5 milj. kr). De tillfälliga bidragen för det kommande året kan förväntas ligga på ca 10 % av museets omsättning och uppdragsverksamheten på ca 15 % (ca 2,5 milj. kr).

De tillfälliga bidragen som främst rör det statliga anslaget 7:2 Allmän kulturmiljövård som söks hos länsstyrelsen och kulturrådets utvecklingsbidrag för regionala museer ger möjlighet till att förbättra den ordinarie verksamheten genom utvecklingsprojekt. Under de närmaste åren kommer museet i första hand koncentrera sina ansökningar om 7:2-medel till insatser för tillgängliggörande och utveckling av länets kulturarv som besöksmål inom verksamheten Upptäck länet, men även för att stimulera kommunerna att komplettera och uppdatera sina kunskapsunderlag för kulturmiljövården. Inriktningen på utvecklingsbidraget bestäms av kulturrådet från år till år. 2010 prioriterades ansökningar som syftar till att stärka en interkulturell och internationell utveckling. Interkulturell kulturverksamhet avser kulturverksamhet som främjar etnisk och kulturell mångfald. Med internationell verksamhet avses kulturverksamhet som berör Sverige och minst ett annat land. Inriktningen kan förväntas kvarstå för 2011, men eventuellt utökas med digitaliseringsfrågorna.

Uppdragsverksamheten kommer som tidigare år främst att omfatta arkeologiska undersökningar, dokumentation och vård av kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt bevarandeplanering. Denna helt uppdragsfinansierade verksamhet finansierar sin egen del av museets driftskostnader.

Fokusområden

Om museet ska närma sig det övergripande målet att nå alla länets invånare måste insatserna fokuseras inom verksamhetens tre huvudområden, länets kulturhistoria, kulturarv och konst. Detta ska ske genom att prioritera några starka ämnesområden med utgångspunkt i museets särskilda kompetens och kunskap, vad andra liknande verksamheter bevakar i länet och våra målgruppers särskilda behov och intressen. Därmed profileras och kommuniceras museet tydligare mot omvärlden. Ämnesområdena väljs över en begränsad period för att sedan utvärderas och eventuellt förnyas. Följande tre fokusområden har diskuterats fram inom museet under 2009 som ett resultat av arbetet med varumärkesplattsformen och ska gälla perioden 2010-2012.

Runstenarnas tid

Fokusområdet syftar till att verka för kunskapsuppbyggnad och förmedling kring samhällsutvecklingen under sen vikingatid-tidig medeltid. Perioden omfattar bland annat den tidiga kristna missionen, anläggandet av de första städerna och en centralisering av makten i regionen. Genom runristningarna från 1000- och 1100-talen kan människorna sättas i fokus och historien levandegöras. Vilka kontakter hade man med omvärlden? Hur var relationen mellan landsbygden och platser som Sigtuna? Hur såg den tidiga kristna organisationen ut? Hur är vårt förhållande idag till människorna och monumenten från den tiden?

I området kring Vallentunasjön norr om Stockholm återfinns några av länets mest spännande och välbevarade runstensmiljöer. Sedan några år tillbaka har museet, med stöd från länsstyrelsen, arbetat tillsammans med Täby och Vallentuna kommuner, för att göra allmänheten, lokalpolitiker och samhällsplanerare uppmärksamma på detta kulturarv. 2006 invigdes en entré till området vid fornlämningen Jarlabankes bro i Täby kyrkby. Samtidigt lanserades Runriket som ett samlande begrepp för de historiska värden som utmärker trakten kring Vallentunasjön. Den fortsatta utvecklingen av Runriket, som också formulerats i en separat femårsplan, utgör fortsättningsvis en viktig och självklar del av fokusområdet.

Efterkrigstiden

Länsmuseet avser att under den kommande treårsperioden lägga ett särskilt fokus på de senaste 60 årens bebyggelse- och kulturhistoria, dvs. från 1945 och fram till idag eller det som i dagligt tal brukar benämnas efterkrigstiden. Dokumentation och inventeringar av såväl den bebyggda miljön som människornas liv och utveckling under perioden kommer att ske. Ett utpekad område som museet tänker sig att arbeta med är de bostadsområden som byggdes under perioden. Länsmuseet ser det som en prioriterad uppgift att visa att denna period är ett viktigt kulturarv, värt att beakta inte minst när Stockholms läns kommuner planerar för ny- och ombyggnationer. När det handlar om den bebyggda miljön från denna period, är såväl flerfamiljs- som småhusbebyggelsen intressant såsom även de många centrumanläggningar som planerades och byggdes upp i anslutning till, och i många fall som en integrerad del av, bostadsområdena.

Ett annat område där museet kommer att avsätta resurser är de lämningar från det kalla kriget som finns i länet, och i den mån det går tillgängliggöra dessa för en bredare allmänhet som besöksmål. Det bör poängteras att lämningar från det kalla kriget inte endast består av försvarsanläggningar, utan även av exempelvis skyddsrum i länets miljonprogramsområden.

Offentlig konst

Idag saknas en institution i länet som tar ett samlat ansvar för den offentliga konsten. Stockholms läns museum har under många år arbetat på olika sätt med detta konstområde och har därmed en särskilt kompetens, både kunskapsmässigt och pedagogiskt. Nu ska detta arbete intensifieras. Inom fokusområdet ska museet arbeta aktivt för att bli den självklara kunskapskällan och samarbetspartnern för att öka intresset för länets offentliga konst. Vi vill att länets invånare ska uppmärksamma den konst som finns omkring dem, där de bor och arbetar. Museet kommer att fokusera på den konst som finns utomhus – på torg, i parker, bostadsområden, skolgårdar och gator.

Museet har redan idag pedagogiska program inom området, samt arbetar med en databas som ska samla den offentliga konst som finns i länet. Länsmuseum ser den offentliga konsten som en del av kulturmiljön – följaktligen kommer vår databas att publiceras under museets redan befintliga koncept ”Upptäck länet” där museet presenterar kulturmiljöer som är särskilt värda att besöka.

Administrativa enheten

Museichefen ansvarar för ledningen av hela museets verksamhet och är samtidigt enhetschef för administrativa enheten. Enheten är en servicefunktion för länsmuseumets övriga enheter. I enhetens ansvarsområde ingår bl.a. verksamhetsplanering, personalfrågor, löneadministration, registratur, bokföring, budget och övriga ekonomifrågor. Ett särskilt ansvarsområde är också information och marknadsföring. Enheten ansvarar genom IT-samordnaren också för IT-samordning och IT-utveckling, drift av servrar och nätverk samt intern dator- och programsupport. Ansvar för museets webbplats delas mellan kommunikation (redaktörskap) och IT-samordnare (teknik). Vidare ansvarar enheten för museets arkiv.

Enheten för kulturmiljö och dokumentation

Enheten ansvarar för kunskapsuppbyggnad och uppdragsverksamhet inom två av museets huvudområden – kulturhistoria och kulturarv. Här arbetar enheten med ämnesområdena arkeologi, byggnadsvård, bebyggelsehistoria och samtidsdokumentation. Detta innebär också ett övergripande ansvar för frågor som rör länets kulturmiljöer och vården av dessa. Vid enheten återfinns även museets fotoverksamhet och ansvaret för allt vad som rör fotografiskt arbete och mer övergripande bild- och fotofrågor. Vidare ansvarar enheten för museets bibliotek.

Publika enheten

Enheten ansvarar för museets samlade publika verksamhet såsom utställningar, konst- och kulturmiljöpedagogik, kulturmiljöinformation och programverksamhet i anslutning till utställningarna och andra evenemang. Utöver detta omfattar enhetens ansvarsområden även kunskapsuppbyggnaden inom konstområdet. Vidare ansvarar enheten för museibutik/kafé och vaktmästeri samt museets drift och säkerhet.

Aktiviteter under 2011

Organisation och personal

Synliggöra vår verksamhet för landstinget

- All vår information om publika aktiviteter skickas ut till landstingsledningen, kulturnämnden och kulturförvaltningen.
- Märka informationsmaterial med att vår verksamhet stöds av landstinget.

Friskvård

- Hälsoundersökning för alla tillsvidareanställda.

Utbildning

- Chefsutbildning. Vi använder oss av KFS:s utbud av reguljära utbildningar för chefer.
- Projektutbildning för hela personalen under våren.

Arbetsplatsutveckling

- Arbeta med den interna synen på verksamheten – vår självbild – skapa en gemensam berättelse om vad museet är och gör. Samordnas med framtagande av nytt informationsmaterial om museet.
- Uppföljning av arbetsplatsutvecklingsarbetet från 2009.

Projekthantering

- Följa utvecklingen av ekonomisystemet Fortnox. Utvecklingsbehov: budget i bokföringen och tidrapportering i tim med tidbudget.

Arkivet

- Upprätta ordningsregler för det kulturhistoriska arkivet.

Kommunikation

- Se över strategierna för marknadsföringen av museets verksamhet.
- Ta fram nytt informationsmaterial och nya visitkort för museet.

Tillgänglighetsplan 2010-12

- Vår tillgänglighetsplan skall ses över under 2011.

Projekt/anslagsverksamhet

Upptäck länet

- Översyn av arbetet med ”Upptäck länet”. Se över valet av prioriterade objekt/besöksmål i samverkan med länsstyrelsen. Diskutera resurser och arbetssätt för forn- och landskapsvården med länsstyrelsen. Verka för bättre samordning mellan markvård, information och tillgängliggörande på de prioriterade platserna.
- Pilotprojektet ”Upptäck Botkyrka”. Projektet syftar till att utveckla vårt sätt att arbeta med ”Upptäck länet”.
- Forn- och landskapsvård. Länets kommuner besöks regelbundet för planering av arbete med markvård, tillgänglighet och information på prioriterade objekt/besöksmål.
- Informationsinsatser på besöksmålen. Endast underhåll av befintliga skyltar under 2011.
- Lägesinventering av samtliga besöksmål som läns museet är delaktigt i.
- Tillgängligt landskap åt alla. Treårigt projekt, påbörjat 2010. Syftar till att utreda vilka behov som finns för att skapa ökad tillgänglighet till länets vårdade och skyltade kulturhistoriska platser/besöksmål.
- Kalla krigets kulturarv. Fortsättning från 2010 med urval av objekt, faktainsamling och manusarbete till guidebok och information på museets webbplats. Samarbete med länsstyrelsen och Stockholms stadsmuseum.

Upptäck länet – Runriket

- Verka för samarbete mellan anläggningar med vikingatema; Runriket, Gunnes gård, Sigtuna museer och Birkamuseet.
- Verka för återställande av runstensmiljön vid Broby bro.
- Genomföra fortsatta forskningsundersökningar vid Broby under våren i anknäytning till Runrikets dag.

Kulturarv Stockholm (Länets digitala arkiv)

- Arbeta för att ett utvidgat samarbete kring kulturarvsportalen för länet.
- Projektet Försörjningsindustrin. Fortsättning från 2010 med inventering av länets försörjningsindustrier i samarbete med länets henbygdsföreningar.

Bildsamlingen

- Införskaffade, utbildning och implementering av nytt program för registrering av bilder. Personalen ska därmed själva kunna registrera sina egna bilder.
- Utarbeta en gallringspolicy för internt födda bilder och fotografier.
- Finna nya lösningar för att samla och tillgängliggöra hembygdsföreningarnas bilder.
- Bilder för framtiden. Utforma en strategi för insamling av digitalt födda fotografier.

Publika aktiviteter och kommunikation

Tillfälliga utställningar på museet

- Utställningschema för 2011:
 1. Vi och dom. Fotoutställning av Ulla Lemberg i samarbete med Fisksätraskolan, t o m 9 jan.
 2. Sjukt bra konst! Samarbete med landstingets konstenhet. 22 jan – 15 maj.
 3. Souvenirer, samarbete med Åbergs museum. 28 maj – 2 okt.

4. Ta plats! Samtidskonst som lägger särskilt fokus på tillgänglighet. Producerad av Kulturhuset i Stockholm. 17 okt – 17 jan 2012.

- Julbazar, i samarbete med Nacka kulturcentrum. Helgen före 1:a advent.
- Produktion av utställning för 2012. Ämne ännu ej fastställt.

Basutställningen

- Översyn av förbindelsegången med Dieselverkstaden och basutställningen i entréhallen för att den ska svara bättre upp mot vårt fokus på besöksmålen i länet.

Vandringsutställningar

- Uthyrning av befintliga utställningar.

”Reklampelare”

- Produktion av reklampelare för museets byggnadsvårdswebb och Upptäck länet/Runriket. Informationsmonter för Gallerian i Sickla köp kvarter.

Visningar och program för skolan

- Erbjudna våra skolprogram och visningar av Runriket inom ramen för Skapande skola.

Museipedagogik för skollärarna

- Pilotprojektet ”Fokus lärare”. Utvecklingsarbete av museipedagogiken för lärare i samarbete med Botkyrka och Järfälla kommuner.
- Utveckling av studiemedel för lärarna på webben.
- Produktion av studielådor och annat pedagogiskt material för uthyrning.

Program i länet

- Runrikets dag, preliminärt 21 maj.
- Världens längsta bordbord, ingår i Stockholms kulturfestival, mitten av augusti.
- Helgödagen, början av september.
- Arkeologidagen, sista helgen i augusti. Museet deltar om vi har någon pågående utgrävning att visa.
- Kulturarvsdagen, mitten av september.
- Pröva Geocaching som en publik aktivitet för besöksmålen.

Program på museet

- Olika program kopplat till de tillfälliga utställningarna såsom föreläsningar, verkstäder, workshops mm.
- Kulturnatten i Stockholm. Insatsen begränsas till öppethållande under kvällen.

Museets webbplats

- Svenska historien. Under 2011 fortsätter vi arbetet med den gemensamma webbplatsen för TV-serien och satsningen på Svenska historien. TV 4 sänder andra och sista omgången av TV-serien under våren 2011.
- Översyn av runstensdatabasen.
- Byggnadsvårdsguiden. Drift och normalt underhåll. Utveckling av den nya frågelådan.
- Översättning av webbtexterna för Upptäck länet och Runriket till engelska.

Egna seminarier och konferenser

- Genomföra ett öppet arkeologiskt seminarium inom serien Arkeologi i Stockholms län i samarbete med länsstyrelsen och universitet den 9 mars. Tema Gropkeramikerna.

- Öppet hus för allmänheten om det Gröna kulturarvet med utgångspunkt från två seminarier under hösten 2010.
- Förmedling av fritidshusprojektet (aktivitet bestäms senare).

Publikationer, tidskrifter

- Produktion av tidningen Ledungen som gemensamt språkrör för läns museet och hembygdsrörelsen. Tre nummer planeras för året.
- Produktion av seminarierapport om de två senaste seminarierna i serien Arkeologi i Stockholms län. Utgivning i februari.
- Produktion av seminarierapport för seminariet Äldre järnålder i Stockholms län i samarbete med hembygdsförbundet. Planerad utgivning i mars.
- Producera manus för populärvetenskaplig bok om museets utgrävningar vid Barkarby flygfält 1994-1998. Planeras att tryckas under 2012.
- Producera manus till guidebok för kalla krigets kulturarv. Planeras att tryckas under 2012.
- Tryck av guideboken för Runriket som idag endast finns i PDF. Ny formgivning samt komplettering med artikel om Estrid och undersökningarna vid Broby bro. Planeras att tryckas under hösten.

Uppdragsverksamhet

Arkeologi

- Genomföra alla typer av arkeologiska uppdrag.

Byggnadshistoria/byggnadsvård

- Genomföra alla typer av byggnadshistoriska uppdrag.
- Se över detta uppdragsområde för att kunna bedöma vilken typ av uppdrag museet bör prioritera.

Kulturmiljö

- Fortsätta med att verka för att kommunerna förbättrar sitt underlag för bevarandeplaneringen, t ex för efterkrigstidens bebyggelse, genom kulturmiljöprogram och liknande.

STOCKHOLMS
LÄNS MUSEUM

www.stockholmslandmuseum.se